Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 19. aprila 2012*

„Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Uredba (ES) št. 1346/2000 — Člen 3(1) — Pojem tožbe, ki je v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti in je z njim tesno povezana — Uredba (ES) št. 44/2001 — Člen 1(1) in (2)(b) — Pojma ‚civilna in gospodarska zadeva' in ‚stečaj' — Tožba, vložena na podlagi odstopa stečajnega upravitelja svoje pravice do izpodbijanja pravnih dejanj"

V zadevi C-213/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) z odločbo z dne 27. aprila 2010, ki je prispela na Sodišče 4. maja 2010, v postopku

F-Tex SIA

proti

Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma",

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits, sodniki, in M. Berger (poročevalka), sodnica,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za F-Tex SIA M. Nosevič, odvetnik,

— za Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma" R. Bukauskas, odvetnik,

— za litovsko vlado D. Kriaučiūnas in L. Liubertaitė, zastopnika,

— za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, zastopnika,

— za grško vlado M. Michelogiannaki, K. Georgiadis in D. Kalogiros, zastopniki,

— za Evropsko komisijo A. Steiblytė in M. Wilderspin, zastopnika,

* Jezik postopka: litovščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 191) in členov 1(2)(b) in 2(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama F-Tex SIA (v nadaljevanju: F-Tex) in Lietuvos-Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma“ (v nadaljevanju: Jadecloud-Vilma) v zvezi z vrnitvijo zneska 523.700,20 LTL skupaj z obrestmi, ki ga je družbi Jadecloud-Vilma izplačala družba Neo Personal Light Clothing GmbH (v nadaljevanju: NPLC), čeprav je bila insolventna.

Pravni okvir

Uredba št. 1346/2000

3 Uredba št. 1346/2000 je v skladu s svojo šesto uvodno izjavo omejena na „določbe, ki urejajo pristojnost za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti in za odločbe, ki se sprejemajo neposredno na podlagi postopkov v primeru insolventnosti in so tesno povezane s takimi postopki“.

4 Člen 3(1) Uredbe št. 1346/2000, ki zadeva mednarodno pristojnost, pravilo pristojnosti določa po tem načelu:

„Sodišča držav članic, na katerih ozemlju je središče dolžnikovih glavnih interesov, so pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti. Pri družbi ali pravni osebi se, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče dolžnikovih glavnih interesov registrirani sedež.“

5 Člen 25(1) in (2) Uredbe št. 1346/2000, ki se nanaša na priznavanje in izvršljivost drugih odločb, določa:

„1. Odločbe sodišča, katerega odločba o uvedbi postopkov se prizna v skladu s členom 16, ki zadevajo vodenje in končanje postopkov v primeru insolventnosti, in poravnave, ki jih je odobrilo navedeno sodišče, se prav tako priznajo brez kakršnih koli nadaljnjih formalnosti. Take odločbe se izvršijo v skladu s členi 31 do 51, razen s členom 34(2) Bruseljske konvencije o pristojnosti in izvrševanju sodb v civilnih in trgovinskih zadevah, kakor je bila spremenjena s Konvencijo o pristopu k tej konvenciji.

Prvi pododstavek prav tako velja za odločbe, ki so neposredno sprejete na podlagi postopkov v primeru insolventnosti in so z njimi tesno povezane, četudi jih je sprejelo drugo sodišče.

[…]

2. Priznavanje in izvršitev drugih odločb, ki niso navedene v odstavku 1, ureja konvencija iz odstavka 1, pod pogojem, da se navedena konvencija uporablja.“

Uredba št. 44/2001

6 Uredba št. 44/2001 v razmerjih med državami članicami nadomešča Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodb v civilnih in trgovinskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija).

7 V skladu s sedmo uvodno izjavo te uredbe mora „[p]odročje uporabe te uredbe […] zajemati vse glavne civilne in gospodarske zadeve, razen točno opredeljenih zadev“.

8 V členu 1 Uredbe št. 44/2001 je področje uporabe te uredbe opredeljeno s temi besedami:

„1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodne oblasti. Zlasti ne zajema davčnih, carinskih ali upravnih zadev.

2. Ta uredba se ne uporablja za:

[…]

(b) stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;

[…]“

9 Člen 2(1) te uredbe določa pravilo pristojnosti po tem načelu:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

10 Člen 60(1) te uredbe določa:

„Za namene te uredbe ima gospodarska družba ali druga pravna oseba ali združenje fizičnih ali pravnih oseb stalno prebivališče v kraju, kjer ima:

(a) statutarni sedež; ali

(b) glavno upravo; ali

(c) glavno poslovno enoto.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

11 Družba NPLC, ki ima statutarni sedež v Nemčiji, je med februarjem in junijem 2001, ko je bila insolventna, družbi Jadecloud-Vilma, ki ima statuarni sedež v Litvi, izplačala znesek 523.700,20 LTL.

12 Landgericht Duisburg (Nemčija) je 24. januarja 2005 začelo postopek zaradi insolventnosti proti družbi NPLC. Glede na ugotovitve predložitvenega sodišča je bila edina upnica družba F-Tex, ki je imela statutarni sedež v Latviji.

13 Stečajni upravitelj, določen v okviru postopka proti družbi NPLC, je s pogodbo z dne 28. avgusta 2007 družbi F-Tex odstopil vse terjatve družbe NPLC do tretjih oseb, vključno s pravico od družbe Jadecloud-Vilma zahtevati vračilo zneskov, ki jih je prejela med februarjem in junijem 2001. Ta odstop terjatve je bil opravljen, ne da bi stečajni upravitelj dal kakršna koli jamstva o vsebini terjatev, njihovem znesku in o tem, ali jih je mogoče dejansko in pravno uveljaviti. Družba F-Tex ni bila zakonsko zavezana izterjati tako odstopljene terjatve. Če pa bi se odločila, da to stori, bi morala stečajnemu upravitelju plačati 33 % zneska, ki bi ga tako dobila.

14 Vilniaus apygardos teismas (Litva) je s sklepom z dne 19. avgusta 2009 zavrglo tožbo, ki jo je pri tem sodišču vložila družba F-Tex in v kateri je predlagala, naj se družbi Jadecloud-Vilma naloži, naj ji plača znesek 523.700,20 LTL, ki ga je dobila od družbe NPLC, skupaj z obrestmi. Vilniaus apygardos teismas je menilo, da so za to tožbo pristojna nemška sodišča, ker se je insolvenčni postopek proti družbi NPLC začel v Nemčiji.

15 Lietuvos apeliacinis teismas (Litva) je 5. novembra 2009 na podlagi pritožbe družbe F-Tex spremenilo odločbo Vilniaus apygardos teismas in mu zadevo vrnilo v odločanje. Lietuvos apeliacinis teismas je menilo, da pristojnost, določena v členu 3(1) Uredbe št. 1346/2000 za tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj, ni izključna pristojnost in da je glede na okoliščine zadeve treba to tožbo obravnavati v kraju, v katerem ima tožena stranka statutarni sedež.

16 Landgericht Duisburg je v odločbi z dne 25. novembra 2005 ugotovilo, da ni pristojno za tožbo, ki jo je pri njem vložila družba F-Tex proti družbi Jadecloud-Vilma, zlasti zato, ker statutarni sedež tožene stranke ni v Nemčiji, in je družbo F-Tex obvestilo, da bo njena tožba najverjetneje zavržena kot nedopustna. Družba F-Tex je to tožbo umaknila.

17 Lietuvos apeliacinis teismas, pri katerem je družba Jadecloud-Vilma vložila pritožbo zoper odločbo z dne 5. novembra 2009, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je ob upoštevanju sodb Sodišča [z dne 22. februarja 1979 v zadevi] Gourdain [133/78, Recueil., str. 733,] in [z dne 12. februarja 2009 v zadevi] Seagon [C-339/07, ZOdl., str. I-767,] člen 3(1) Uredbe št. 1346/2000 in člen 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001 treba razlagati tako, da:

(a) ima nacionalno sodišče, ki obravnava postopek v primeru insolventnosti, izključno pristojnost obravnavati paulijansko tožbo, ki izhaja neposredno iz postopka v primeru insolventnosti ali je z njim tesno povezana, in da odstopanja od take pristojnosti lahko temeljijo le na drugih določbah Uredbe št. 1346/2000;

(b) je paulijansko tožbo, ki jo je vložil edini upnik podjetja, v zvezi s katerim je bil v eni državi članici sprožen postopek v primeru insolventnosti, in ki:

— je vložena v drugi državi članici,

— izhaja iz pravice do terjatve [iz terjatve] nasproti tretjim osebam, ki mu jo je odstopil stečajni upravitelj na podlagi odplačne pogodbe in ki tako omejuje obseg terjatev stečajnega upravitelja v prvi državi članici, in

— ne pomeni nevarnosti za druge morebitne upnike,

treba klasificirati kot civilno in gospodarsko zadevo v smislu člena 1(1) Uredbe št. 44/2001?

2. Ali je pravico tožeče stranke do sodnega varstva, ki ga Sodišče priznava kot splošno pravno načelo Evropske unije in je zagotovljeno v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, treba razumeti in razlagati tako, da:

(a) se nacionalni sodišči s pristojnostjo za obravnavo paulijanske tožbe (zaradi njene povezave s postopkom v primeru insolventnosti), in sicer bodisi po členu 3(1) Uredbe št. 1346/2000 bodisi po členu 2(1) Uredbe št. 44/2001, ne moreta obe izreči za nepristojni;

(b) kadar se sodišče ene države članice izreče za nepristojno za obravnavo paulijanske tožbe, ima sodišče druge države članice, ki želi varovati pravico tožeče stranke do dostopa do sodišč, pravico, da po uradni dolžnosti ugotovi, da je samo pristojno, ne glede na dejstvo, da v skladu z določbami prava Evropske unije o mednarodni pristojnosti ne more sprejeti take odločitve?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Drugi del prvega vprašanja

18 V drugem delu prvega vprašanja, ki ga je treba preučiti najprej, predložitveno sodišče v bistvu želi izvedeti, ali tožba, ki jo upnik dolžnika, glede katerega poteka postopek zaradi insolventnosti, vloži proti tretji osebi na podlagi odstopa terjatve, ki ga je opravil stečajni upravitelj, določen v okviru tega

postopka, spada na področje uporabe Uredbe št. 1346/2000, saj je taka tožba vložena neposredno na podlagi navedenega postopka in je z njim tesno povezana, ali pa spada na področje uporabe Uredbe št. 44/2001, saj navedena tožba spada pod pojem civilne ali gospodarske zadeve.

Uvodne ugotovitve

19 Najprej je treba natančneje določiti področji uporabe uredb št. 44/2001 in št. 1346/2000.

– Uredba št. 44/2001

20 Člen 1, prvi odstavek, Bruseljske konvencije, ki je bila nadomeščena z Uredbo št. 44/2001, je določal, da se ta konvencija uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na vrsto sodišča. Člen 1, drugi odstavek, te konvencije je izključeval nekatera posebna področja, med drugim „stečaje, poravnave in podobne postopke“ v točki 2.

21 V poročilu o Konvenciji z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodb v civilnih in trgovinskih zadevah, ki ga je napisal P. Jenard (UL 1979, C 59, str. 1), in v poročilu o Konvenciji z dne 9. oktobra 1978 o pristopu Kraljevine Danske, Irske in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska k navedeni konvenciji in k Protokolu o razlagi te konvencije s strani Sodišča, ki ga je napisal P. Schlosser (UL 1979, C 59, str. 71), je navedeno, da bi področje, ki ga zadeva ta izključitev, moralo biti urejeno v ločeni konvenciji. V točki 53 poročila P. Schlosserja je pojasnjeno, da bi morali biti konvenciji razmejeni tako, da bi se preprečila kakršna koli praznina in vprašanje opredelitve.

22 V zgoraj navedeni sodbi Gourdain, izdani v okviru Bruseljske konvencije, je Sodišče omejilo obseg zadevne izključitve. V točki 4 navedene sodbe je presodilo, da morajo biti odločbe, ki so povezane s stečajem, da bi bile izključene s področja uporabe Bruseljske konvencije, neposredna posledica stečaja in tesno povezane s postopkom likvidacije dobrin ali prisilne poravnave.

23 V sodbi z dne 2. julija 2009 v zadevi SCT Industri (C-111/08, ZOdl., str. I-5655), izdani pred začetkom veljavnosti Uredbe št. 44/2001, je Sodišče presodilo, da v obsegu, v katerem ta uredba nadomešča Bruseljsko konvencijo, velja razlaga v zvezi s to konvencijo tudi za navedeno uredbo, kadar je mogoče ugotoviti, da so zadevne določbe enakovredne, kar velja glede člena 1(2)(b) te uredbe in člena 1, drugi odstavek, točka 2, Bruseljske konvencije, besedilo katerih je enako. Sodišče je uporabilo merilo, da se tožba nanaša na stečajni postopek, če je neposredna posledica stečaja in je tesno povezana s postopkom likvidacije dobrin ali prisilne poravnave, in je pojasnilo, da je za odločitev, ali se navedena izključitev uporabi, odločilna stopnja povezave v smislu zgoraj navedene sodbe Gourdain med tožbo in postopkom zaradi insolventnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SCT Industri, točke od 22 do 25).

– Uredba št. 1346/2000

24 Uredba št. 1346/2000 vsebuje enake določbe kot Konvencija o postopkih zaradi nesolventnosti [insolventnosti], ki je bila odprta za podpis držav članic 23. novembra 1995 v Bruslju.

25 V zgoraj navedeni sodbi Seagon je Sodišče, kot navaja predložitveno sodišče, preučilo merila, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, ali neka tožba spada na področje uporabe člena 3(1) te uredbe.

26 Sodišče je v točki 20 navedene sodbe poudarilo, da je prav merilo iz zgoraj navedene sodbe Gourdain uporabljeno v šesti uvodni izjavi Uredbe št. 1346/2000 za omejitev predmeta te uredbe. V skladu s to uvodno izjavo mora biti namreč navedena uredba omejena na določbe, ki urejajo pristojnost za uvedbo postopkov zaradi insolventnosti in za odločbe, ki se sprejemajo neposredno na podlagi postopkov zaradi insolventnosti in so s takimi postopki tesno povezane.

27 Sodišče je iz tega sklepalo, da je treba ob upoštevanju tega namena zakonodajalca in polnega učinka navedene uredbe njen člen 3(1) razlagati tako, da daje sodiščem države članice, ki je pristojna za uvedbo postopka zaradi insolventnosti, tudi mednarodno pristojnost za obravnavo tožb, ki so vložene neposredno na podlagi teh postopkov in so z njimi tesno povezane (zgoraj navedena sodba Seagon, točka 21).

28 Dodati je treba, da je to dvojno merilo uporabljeno tudi v členu 25(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 1346/2000, ki se nanaša na priznavanje in izvršljivost odločb, ki zadevajo vodenje in končanje postopkov zaradi insolventnosti. Drugi pododstavek odstavka 1 določa, da se prvi pododstavek uporablja tudi za odločbe, ki so sprejete neposredno na podlagi postopkov zaradi insolventnosti in so z njimi tesno povezane, četudi jih je sprejelo drugo sodišče. Odstavek 2 navedenega člena 25 določa, da druge odločbe, ki niso navedene v odstavku 1, ureja Uredba št. 44/2001, če se ta uporablja.

– Razmerje med uredbama št. 1346/2000 in št. 44/2001

29 Iz zgornjih navedb na prvem mestu izhaja, da člen 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001 s področja uporabe te uredbe – katere namen je v skladu z njeno sedmo uvodno izjavo, da se uporablja za vse civilne in gospodarske zadeve, razen točno opredeljenih zadev – izključuje le tožbe, ki so vložene neposredno na podlagi postopkov zaradi insolventnosti in so z njimi tesno povezane. Na drugem mestu iz teh navedb izhaja, da samo tožbe, ki so vložene neposredno na podlagi postopkov zaradi insolventnosti in so z njimi tesno povezane, spadajo na področje uporabe Uredbe št. 1346/2000.

30 Da bi bilo mogoče odgovoriti na drugi del prvega vprašanja, je treba torej ugotoviti, ali je glede na ugotovitve predložitvenega sodišča treba šteti, da tožba v postopku v glavni stvari izpolnjuje to dvojno merilo.

Povezave med tožbo v postopku v glavni stvari na eni strani ter insolventnostjo dolžnika in postopkom zaradi insolventnosti na drugi strani

31 Namen tožbe v postopku v glavni stvari je doseči, da bi tožena stranka vrnila zneske, ki jih je dobila od dolžnika, preden se je proti njemu začel postopek zaradi insolventnosti. Tožeča stranka opira tožbo na odstop terjatve, ki ga je opravil stečajni upravitelj, določen v okviru navedenega postopka. Predmet tega odstopa je bila pravica, ki jo ima v skladu z nemškim zakonom o postopkih zaradi insolventnosti stečajni upravitelj, do izpodbijanja pravnih dejanj, ki so bila izvršena pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti in škodujejo upnikom, ki sodelujejo v navedenem postopku.

32 Iz spisa izhaja, da tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj, ki je v nemškem pravu urejena v členu 129 in naslednjih zakona o postopkih zaradi insolventnosti, lahko vloži samo stečajni upravitelj, in to zgolj za varstvo interesov stečajne mase upnikov. Nemška vlada navaja, da se pravica do izpodbijanja pravnih dejanj vseeno lahko odstopi, če se za ta odstop opravi nasprotna izpolnitev, ki se šteje za enakovredno, v korist stečajne mase upnikov.

33 Glede tega je treba opozoriti, da je Sodišče glede tožbe, s katero je tožeča stranka kot stečajni upravitelj prek tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj na podlagi insolventnosti dolžnika zahtevala vrnitev zneska, ki ga ja plačal ta dolžnik, razsodilo, da se za tako tožbo uporabi člen 3(1) Uredbe št. 1346/2000 (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Seagon, točka 28).

34 Sodišče je poleg tega v zgoraj navedeni sodbi SCT Industri glede priznanja odločbe o razglasitvi ničnosti odstopa, ki ga je opravil stečajni upravitelj, določen v okviru postopka zaradi insolventnosti, ker ta upravitelj ni bil pristojen za razpolaganje z odstopljenim premoženjem, razsodilo, da tako vprašanje spada pod pojem stečaja v smislu člena 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001 (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SCT Industri, točka 33).

35 Vendar se ta spor o glavni stvari razlikuje od položajev, ki sta privedla do teh sodb.

36 Tožeča stranka v sporu o glavni stvari drugače od tožeče stranke v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Seagon, namreč ni stečajni upravitelj, torej organ postopka zaradi insolventnosti, temveč prevzemnik neke pravice.

37 Poleg tega se ta spor o glavni stvari drugače kot v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba SCT Industri, ne nanaša na veljavnost odstopa, ki ga je opravil stečajni upravitelj, niti se ne izpodbija njegova pristojnost, odstopiti svojo pravico do izpodbijanja pravnih dejanj.

38 Tako je treba glede na posebnosti tožbe, ki jo je vložila tožeča stranka v glavni stvari, preučiti, ali ima ta tožba neposredno zvezo z insolventnostjo dolžnika in ali je tesno povezana s postopkom zaradi insolventnosti.

39 Družba Jadecloud-Vilma in Evropska komisija v stališčih, ki sta jih predložili Sodišču, trdita, da sta izvor in vsebina tožbe, ki jo vloži prevzemnik, v bistvu isti kot izvor in vsebina tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj, ki jo vloži stečajni upravitelj.

40 Sicer ni mogoče zanikati, da ima pravica, na podlagi katere je tožeča stranka v glavni stvari vložila tožbo, zvezo z insolventnostjo dolžnika, saj izvira iz pravice do izpodbijanja pravnih dejanj, ki jo stečajnemu upravitelju daje nacionalno pravo, ki se uporablja v postopku zaradi insolventnosti. Vseeno se pojavi vprašanje, ali pridobljena pravica, potem ko postane del premoženja prevzemnika, ohrani neposredno zvezo z insolventnostjo dolžnika.

41 Vendar to vprašanje lahko ostane odprto, če se kakor koli izkaže, da izvrševanje pridobljene pravice prevzemnika ni tesno povezano s postopkom zaradi insolventnosti.

42 Ugotoviti pa je treba, kakor so navedle družba F-Tex ter litvanska in nemška vlada, da za izvrševanje pravice, ki jo je pridobil prevzemnik, veljajo druga pravila, kot se uporabljajo v postopku zaradi insolventnosti.

43 Na prvem mestu, prevzemnik – drugače od stečajnega upravitelja, ki mora načeloma ravnati v interesu upnikov – lahko terjatev, ki jo je pridobil, uveljavi ali pa tudi ne. Kot je navedlo predložitveno sodišče, družba F-Tex ni bila zakonsko zavezana izterjati odstopljene terjatve.

44 Na drugem mestu, prevzemnik, če se odloči uveljaviti svojo terjatev, ravna v svojem interesu in za svojo osebno korist. Tako kot terjatev, na kateri temelji njegova zahteva, prihodek iz tožbe, ki jo je vložil, postane del njegovega osebnega premoženja. Posledice njegove tožbe so torej drugačne od posledic tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj, ki jo vloži stečajni upravitelj in katere namen je povečanje premoženja podjetja, ki je v postopku zaradi insolventnosti (zgoraj navedena sodba Seagon, točka 17).

45 Okoliščina, da naj bi bila v zadevi v glavni stvari dajatev, ki jo je dala družba F-Tex v protivrednost odstopu pravice stečajnega upravitelja do izpodbijanja, v obliki obveznosti plačati določen odstotek prihodka iz odstopljene terjatve, ne spreminja te analize, ker gre zgolj za način plačila. Taka pogodbena določba spada v avtonomijo pogodbenih strank, saj ni sporno, da sta stečajni upravitelj in prevzemnik lahko svobodno izbirala, da se protivrednost, ki jo plača prevzemnik, izrazi bodisi v obliki pavšalnega zneska bodisi v odstotku morebitno izterjanega zneska.

46 Poleg tega v nemškem pravu, ki se v zadevi v glavni stvari uporablja v postopku zaradi insolventnosti, konec tega postopka nima nobenega vpliva na prevzemnikovo izvrševanje pravice do izpodbijanja pravnih dejanj, ki jo je pridobil. Nemška vlada navaja, da prevzemnik to pravico lahko izvršuje po koncu postopka.

47 Tožba v postopku v glavni stvari glede na svoje značilnosti ni tesno povezana s postopkom zaradi insolventnosti.

48 Zato, in ne da bi se bilo treba opredeliti o obstoju morebitne neposredne zveze med to tožbo in insolventnostjo dolžnika, je treba ugotoviti, da navedena tožba ne spada na področje uporabe člena 3(1) Uredbe št. 1346/2000 in, simetrično, da ne spada pod stečaj v smislu člena 1(2)(b) Uredbe št. 44/2001.

49 Zato je na drugi del prvega vprašanja treba odgovoriti, da je člen 1(1) Uredbe št. 44/2001 treba razlagati tako, da tožba, ki jo tožeča stranka vloži proti tretji osebi na podlagi odstopa terjatve, ki ga opravi stečajni upravitelj, določen v okviru postopka zaradi insolventnosti, in katerega predmet je pravica do izpodbijanja pravnih dejanj, ki jo ima ta stečajni upravitelj na podlagi nacionalnega prava, ki se uporabi v tem postopku, spada pod pojem civilne in gospodarske zadeve v smislu te določbe.

Prvi del prvega vprašanja

50 Predložitveno sodišče v prvem delu prvega vprašanja v bistvu sprašuje, ali je pristojnost, ki je na podlagi Uredbe št. 1346/2000, kakor jo je razlagalo Sodišče, dana sodiščem države članice, v kateri je bil uveden postopek zaradi insolventnosti, za razsojanje o tožbah, ki izhajajo iz tega postopka in so njim tesno povezane, izključna pristojnost.

51 Glede na odgovor na drugi del prvega vprašanja na prvi del prvega vprašanja ni treba odgovoriti.

Drugo vprašanje

52 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je s pravico do sodnega varstva, ki ga zagotovlja člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, nacionalnim sodiščem države članice, pri katerih je vložena tožba, za katero na podlagi člena 2(1) Uredbe št. 44/2001 niso pristojna, prepovedano, da se izrečejo za nepristojna, kadar so se nacionalna sodišča druge države članice že izrekla za nepristojna na podlagi člena 3(1) Uredbe št. 346/2000.

53 To vprašanje bi bilo v okviru spora o glavni stvari upoštevno samo, če litovska sodišča ne bi mogla utemeljiti svoje pristojnosti na določbi prava Unije.

54 Ker pa je iz odgovora na prvo vprašanje razvidno, da spor o glavni stvari spada na področje uporabe Uredbe št. 44/2001, so litovska sodišča kot sodišča države članice, na ozemlju katere ima tožena družba sedež, pristojna na podlagi členov 2(1) in 60(1) navedene uredbe.

55 Na drugo vprašanje torej ni treba odgovoriti.

Stroški

56 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 1(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da tožba, ki jo tožeča stranka vloži proti tretji osebi na podlagi odstopa terjatve, ki ga opravi stečajni upravitelj, določen v okviru postopka zaradi insolventnosti, in katerega predmet je pravica do izpodbijanja pravnih dejanj, ki jo ima ta stečajni upravitelj na podlagi nacionalnega prava, ki se uporabi v tem postopku, spada pod pojem civilne in gospodarske zadeve v smislu te določbe.

Podpisi